

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 20.5.2005
KOM(2005) 199 endelig

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om udstedelse af direktiver til Kommissionen om forhandling af ændringerne til konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materialer

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1. INDLEDNING

Konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materialer (*Convention on the Physical Protection of Nuclear Materials* - "CPPNM") blev undertegnet i 1980 og trådte i kraft i 1987. 106 stater og Det Europæiske Atomenergifællesskab ("Euratom") er parter i CPPNM¹. Alle Den Europæiske Unions medlemsstater er parter i CPPNM.

I medfør af artikel 18, stk. 4, litra a), i CPPNM undertegnede Euratom CPPNM den 13.6.1980 og tiltrådte den den 6.10.1991².

Formålet med CPPNM er navnlig at sikre, at der ved transport af nukleare materialer træffes foranstaltninger til fysisk beskyttelse heraf.

I 1999 anførte en række lande, at CPPNM ikke var tilstrækkelig vidtrækkende og derfor burde revideres, navnlig fordi den ikke dækkede visse vigtige aspekter ved fysisk beskyttelse. Der blev således peget på mangler i beskyttelsen af materialer under brug, oplagring og transport i hjemlandet. Endvidere er konventionens bestemmelser om beskyttelse af nukleare anlæg mod ondsindede handlinger ikke fyldestgørende. For at imødekomme disse betænkeligheder nedsatte generaldirektøren for Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA) i juni 2001 en åben ekspertgruppe ("Open-Ended Group of Legal and Technical Experts to Prepare a draft Amendment of the CPPNM"), som skulle vurdere, om det var nødvendigt at revidere CPPNM.

Gruppen mødtes seks gange i Wien (første gang den 3. december 2001). Europa-Kommissionen ("Kommissionen") deltog i alle gruppens møder. Gruppen afsluttede sit arbejde i marts 2003 med en slutrapport, som var vedlagt et ændringsudkast. Det blev rundsendt til alle parterne i CPPNM, herunder også til Kommissionen på vegne af Euratom. Dette første ændringsudkast indeholdt imidlertid en række indklammede bestemmelser, som der ikke var nået til enighed om under drøftelserne, og der var derfor ikke flertal blandt parterne om at sammenkalde en ændringskonference.

I juni 2004 udarbejdede en gruppe på 25 CPPNM-parter derfor, under ledelse af Østrig, et nyt forslag til ændring af CPPNM. Dette reviderede forslag kan betegnes som en "konsensuel" tekst.

Den vigtigste revision bestod i, at en liste over grundlæggende principper for fysisk beskyttelse af nukleare materialer og nukleare anlæg, som tidligere havde form af et bilag til forslaget, nu blev indføjet ordret i dette.

Også dette reviderede forslag rundsendte IAEA-sekretariatet til alle parterne i CPPNM som første skridt i proceduren for indkaldelse af ændringskonferencen i overensstemmelse med konventionens artikel 20.

¹ Seneste status 8/11/2004

² Rådets afgørelse af 9. juni 1980 om godkendelse af Kommissionens tiltrædelse af den internationale konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer, EFT L 149 af 17.6.1980, s. 41.

Kommissionen modtog det reviderede forslag i september 2004. For at kunne indkalde en ændringskonference skal IAEA modtage anmodning herom fra et flertal af parterne i CPPNM. Det fornødne flertal ventes nået i første halvår af 2005.

2. DE FORESLÅEDE ÆNDRINGER TIL CPPNM

Formålet med at ændre CPPNM er først og fremmest at udvide dens anvendelsesområde - som nu især er fokuseret på international transport af nukleare materialer – til i højere grad også at omfatte brug, oplagring og transport af nukleare materialer i hjemlandet og beskyttelse af nukleare materialer og anlæg mod sabotage. Med den foreslåede ændring lægges der endvidere større vægt på staternes eget ansvar for fysisk beskyttelse og beskyttelse af fortrolige oplysninger. For at skærpe bestemmelserne om fysisk beskyttelse blev der endelig indføjet en liste med grundlæggende principper for fysisk beskyttelse af nukleare materialer og nukleare anlæg.

Hovedpunkterne i den foreslåede ændring til CPPNM er som følger:

Der tilføjes en ny *artikel 1A*, som opstiller målene for CPPNM. I overensstemmelse med udvidelsen af CPPNM's anvendelsesområde er *artikel 2* ført ajour og to nye definitioner på "sabotage" og "nukleart anlæg" indføjet i *artikel 1*.

Endvidere fremhæves vigtigheden af det nationale ansvar for fysisk beskyttelse i den ændrede *artikel 2, stk. 2*.

Konventionens *artikel 6* om beskyttelse af fortrolige oplysninger suppleres i overensstemmelse hermed og føres ajour i tråd med udvidelsen af konventionens anvendelsesområde.

Der tilføjes en ny *artikel 2A* om retlige forpligtelser, herunder opstilling, gennemførelse og ajourføring af en passende ordning for fysisk beskyttelse til sikring af, at målene for fysisk beskyttelse opfyldes, opstilling og ajourføring af passende lovrammer og udpegning af en eller flere kompetente myndigheder.

I samme artikel indføjes en retlig forpligtelse til, så vidt det er rimeligt og gennemførligt, at anvende de indføjede grundlæggende principper for fysisk beskyttelse af nukleare materialer og nukleare anlæg.

Herudover skærpes CPPNM, ved at der tilføjes nye bestemmelser om samarbejde i tilfælde af sabotage mod nukleare materialer eller nukleare anlæg eller en sandsynlig trussel derom (*artikel 5*), og ved at der tilføjes nye lovovertrædelser i tilknytning til sabotage, medvirken i og organisation eller ledelse af en lovovertrædelse samt smugleri (*artikel 7*).

3. FÆLLESSKABETS OG MEDLEMSSTATERNES ROLLE I DE INTERNATIONALE FORHANDLINGER OM ÆNDRING AF CPPNM

I Euratom-traktatens artikel 101, stk. 1, hedder det: "Inden for rammerne af sin kompetence kan Fællesskabet indgå aftaler med et tredjeland, ...".

Fællesskabets rolle og kompetence inden for rammerne af CPPNM blev klart defineret af Domstolen i 1978³:

Stk. 21: "... Endvidere pålægges Fællesskabet i artikel 2, litra e), (i Euratom-traktaten) den opgave ved passende kontrol at garantere, at nukleart materiale 'ikke anvendes til andre formål end dem, det er bestemt til', uden at der opstilles sondringer med hensyn til arten af den uretmæssige anvendelse og forudsætninger for, at den kan forekomme. Endelig har selve ordet 'sikkerhedskontrol', som i traktaten anvendes som betegnelse for bestemmelserne i kapitel VII, større rækkevidde end det simple forhold, at det, brugeren har angivet som de nukleare materials bestemmelse, erstattes af en anden bestemmelse." Det, traktaten her har for øje, er enhver anden anvendelse af nukleare materialer, som indebærer en 'sikkerheds'-risiko, dvs. en fare for et indgreb i befolkningernes eller staternes vitale interesser. Der kan således ikke være tvivl om, at begrebet 'sikkerhedskontrol' ifølge traktaten er tilstrækkeligt vidt til også at omfatte foranstaltninger vedrørende den fysiske beskyttelse."

Stk. 27: "... Det er således Fællesskabet og kun dette, der ved forvaltningen af de nukleare materialer er i stand til på fællesskabsplan at sikre, at de almindelige samfundsbehov opfyldes."

Stk. 28: "...Det er således Fællesskabet, der i kraft af sin ejendomsret har kompetence til at imødegå uforudsete situationer ud fra en helhedsvurdering. Heraf følger, at Fællesskabet, i det omfang den planlagte konvention har til formål at imødegå nye farer, er involveret som ejer af de materialer, det drejer sig om at beskytte."

Endelig konkluderede Domstolen, at "medlemsstaternes deltagelse i CPPNM kun er forenelig med Euratom-traktaten, såfremt Fællesskabet på de områder, som henhører under dets egen kompetence, som sådant deltager som part i konventionen på lige fod med staterne".

Ved tiltrædelsen af CPPNM overleverede Kommissionen depositaren en erklæring i overensstemmelse med artikel 18, stk. 4, litra c), hvor det hedder, at en international organisation, der tiltræder konventionen, skal erklære, hvilke artikler i konventionen der ikke finder anvendelse på den. I erklæringen hedder det, at artikel 7-13⁴ ikke finder anvendelse på Fællesskabet, men kun på de enkelte medlemsstater."

4. KONKLUSION

I betragtning af de ovennævnte foreslåede ændringer til CPPNM og den citerede afgørelse fra Domstolen er det påkrævet, at Fællesskabet fortsat deltager fuldt ud i de internationale forhandlinger om ændring af denne konvention, navnlig for at sikre, at bestemmelserne i CPPNM og i Euratom-traktaten og den deraf afledte ret er forenelige.

³ Domstolens dom 1/78 af 14. november 1978, Sml. 1978, s. 2151

⁴ Artikel 7-13 CPPNM vedrører lovovertrædelser, forfølgelse og udlevering af lovovertrædere og beslægtede spørgsmål.

Kommissionen foreslår derfor Rådet, at det, i overensstemmelse med Euratom-traktatens artikel 101, stk. 2, vedtager vedlagte afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til, at den på områder, der hører under Fællesskabets kompetence, og i overensstemmelse med de vedlagte forhandlingsdirektiver fører forhandlinger om ændringerne til CPPNM i forbindelse med den kommende ændringskonference.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om udstedelse af direktiver til Kommissionen om forhandling af ændringerne til konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materialer

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab ("Euratom"), særlig artikel 101, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen⁵, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ifølge Euratom-traktatens artikel 2, litra e), skal Fællesskabet "ved passende kontrol garantere, at nukleart materiale ikke anvendes til andre formål end dem, det er bestemt til".
- (2) Konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materialer ("CPPNM") blev undertegnet i 1980 og trådte i kraft i 1987. 106 stater og Euratom er parter i CPPNM. Alle Den Europæiske Unions medlemsstater er parter i CPPNM.
- (3) Der vil om kort tid blive indkaldt en ændringskonference i overensstemmelse med artikel 20 i CPPNM.
- (4) Domstolen⁶ har konkluderet, at "medlemsstaternes deltagelse i CPPNM kun er forenelig med Euratom-traktaten, såfremt Fællesskabet på de områder, som henhører under dets egen kompetence, som sådant deltager som part i konventionen på lige fod med staterne", og at "visse forpligtelser i CPPNM for Fællesskabets vedkommende kun kan sættes i kraft, såfremt der under forhandlings- og indgåelsesproceduren såvel som i forbindelse med opfyldelsen af de påtagne forpligtelser etableres en snæver forbindelse mellem Fællesskabet og medlemsstaterne."
- (5) Fællesskabet vil derfor deltage fuldt ud i forhandlingerne om ændring af CPPNM, navnlig for at sikre, at bestemmelserne i CPPNM og i Euratom-traktaten og den deraf afledte ret er forenelige -

⁵ EUT C ... af ..., s. ...

⁶ Domstolens dom 1/78 af 14. november 1978, Sml. 1978, s. 2151

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Eneste artikel

Kommissionen fører på områder, der hører under Fællesskabets kompetence, og i overensstemmelse med de vedlagte direktiver forhandlinger om ændringerne til CPPNM i forbindelse med den kommende ændringskonference.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...]

*På Rådets vegne
Formand*

BILAG

Forhandlingsdirektiver

Under forhandlingerne søger Kommissionen at sikre, at ændringerne til konventionen er forenelige med de politiske målsætninger og bestemmelserne i Euratom-traktaten og den deraf afledte ret.